

Szczegółowe kryteria oceniania dla klasy II szkoły średniej

ZAKRES ROZSZERZONY

Uczeń spełnia wszystkie kryteria dla poziomu podstawowego, a ponadto kryteria wyszczególnione poniżej.
Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia kryteriów na ocenę dopuszczającą.

I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzodobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<ul style="list-style-type: none"> • przy pomocy nauczyciela odczytuje tekst w jego warstwie semantycznej i semiotycznej; • na poziomie ogólnym rozumie pojęcie tradycji literackiej i kulturowej, rozpoznaje wybrane elementy tradycji w utworach; • na ogół rozpoznaje w utworach wybrane cechy prądów literackich i artystycznych (np. idealizm, indywidualizm, dogmatyzm, filozofia sztuki, natura jako 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje tekst w jego warstwie semantycznej i semiotycznej; • rozumie pojęcie tradycji literackiej i kulturowej, rozpoznaje wybrane elementy tradycji w utworach, rozumie ich rolę w budowaniu wartości uniwersalnych; • rozpoznaje w utworach cechy prądów literackich i artystycznych (np. idealizm, indywidualizm, dogmatyzm, filozofia sztuki, natura jako twórcza inspiracja 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawnie odczytuje tekst w jego warstwie semantycznej i semiotycznej; • rozumie pojęcie tradycji literackiej i kulturowej, rozpoznaje elementy tradycji w utworach, rozumie ich rolę w budowaniu wartości uniwersalnych; • rozpoznaje w utworach cechy prądów literackich i artystycznych (np. idealizm, indywidualizm, dogmatyzm, filozofia sztuki, natura jako 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie, sprawnie odczytuje tekst w jego warstwie semantycznej i semiotycznej; • dokładnie rozumie pojęcie tradycji literackiej i kulturowej, rozpoznaje i określa elementy tradycji w utworach, rozumie ich rolę w budowaniu wartości uniwersalnych; • sprawnie rozpoznaje, wymienia i nazywa w utworach cechy prądów literackich i artystycznych (np. idealizm, indywidualizm, 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie, wnikliwie i nieszablonowo odczytuje tekst w jego warstwie semantycznej i semiotycznej; • dokładnie rozumie pojęcie tradycji literackiej i kulturowej, rozpoznaje i w sposób wyczerpujący określa elementy tradycji w utworach, rozumie i określa ich rolę w budowaniu wartości uniwersalnych; • samodzielnie, bezbłędnie rozpoznaje, wymienia i nazywa w utworach

<p>twórcza inspiracja artystów; nurt kulturowy „burzy i naporu”; filozofia pozytywna, utylitaryzm);</p> <ul style="list-style-type: none"> • przy pomocy nauczyciela rozpoznaje mitologizację i demitologizację w utworach literackich; • z pomocą nauczyciela rozpoznaje w utworach konwencje literackie obecne w tekstach romantycznych i pozytywistycznych; • na ogół rozpoznaje w tekście literackim gradację, synestezję, odmiany inwersji; • na poziomie ogólnym rozumie pojęcie archetypu, rozpoznaje wybrane archetypy w utworach literackich; • na poziomie ogólnym rozumie pojęcie parafrazy, parodii i trawestacji, wskazuje ich 	<p>artystów; nurt kulturowy „burzy i naporu”; filozofia pozytywna, utylitaryzm) oraz odczytuje ich funkcje;</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje mitologizację i demitologizację w utworach literackich, rozumie ich uniwersalny charakter oraz rolę w interpretacji; • na ogół rozpoznaje w utworach konwencje literackie obecne w tekstach romantycznych i pozytywistycznych; • rozpoznaje w tekście literackim gradację, synestezję, odmiany inwersji; określa ich funkcje; • rozumie pojęcie archetypu, rozpoznaje wybrane archetypy w utworach literackich oraz określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych; 	<p>twórcza inspiracja artystów; nurt kulturowy „burzy i naporu”; filozofia pozytywna, utylitaryzm) oraz odczytuje ich funkcje;</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie rozpoznaje mitologizację i demitologizację w utworach literackich, rozumie ich uniwersalny charakter oraz rolę w interpretacji; • poprawnie rozpoznaje w utworach konwencje literackie obecne w tekstach romantycznych i pozytywistycznych; • sprawnie rozpoznaje w tekście literackim gradację, synestezję, odmiany inwersji; określa ich funkcje; • rozumie pojęcie archetypu, rozpoznaje wybrane archetypy w utworach literackich oraz określa ich rolę w tworzeniu znaczeń 	<p>dogmatyzm, filozofia sztuki, natura jako twórcza inspiracja artystów; nurt kulturowy „burzy i naporu”; filozofia pozytywna, utylitaryzm) oraz odczytuje ich funkcje;</p> <ul style="list-style-type: none"> • trafnie rozpoznaje mitologizację i demitologizację w utworach literackich, rozumie ich uniwersalny charakter oraz rolę w interpretacji; • bezbłędnie rozpoznaje w utworach konwencje literackie obecne w tekstach romantycznych i pozytywistycznych; • sprawnie i poprawnie rozpoznaje i nazywa w tekście literackim gradację, synestezję, odmiany inwersji; określa ich funkcje; • dokładnie rozumie pojęcie archetypu, 	<p>cechy prądów literackich i artystycznych (np. idealizm, indywidualizm, dogmatyzm, filozofia sztuki, naturajako twórcza inspiracja artystów; nurt kulturowy „burzy i naporu”; filozofia pozytywna, utylitaryzm) oraz bezbłędnie odczytuje ich funkcje;</p> <ul style="list-style-type: none"> • trafnie, biegle rozpoznaje mitologizację i demitologizację w utworach literackich, dokładnie rozumie i omawia ich uniwersalny charakter oraz rolę w interpretacji; • trafnie rozpoznaje w utworach konwencje literackie obecne w tekstach romantycznych i pozytywistycznych; • trafnie i właściwie rozpoznaje i nazywa w tekście literackim gradację, synestezję, odmiany inwersji;
--	---	--	---	--

<p>wybrane wzorce tekstowe;</p> <ul style="list-style-type: none"> • przy pomocy nauczyciela porównuje różnorodne propozycje odczytania tego samego utworu literackiego; • na ogół rozumie pojęcie aluzji literackiej, rozpoznaje wybrane aluzje w utworach i określa ich znaczenie w interpretacji utworów; • na ogół rozumie i określa związek wartości poznawczych, etycznych i estetycznych w utworach literackich; • zna i przy pomocy nauczyciela rozumie treść utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe dla zakresu rozszerzonego (wybrane utwory poetyckie z romantycznej literatury europejskiej, w tym wybrane wiersze, Juliusz 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcie parafrazy, parodii i trawestacji, wskazuje ich wzorce tekstowe; wykorzystuje te pojęcia w interpretacji utworu literackiego; • porównuje różnorodne propozycje odczytania tego samego utworu literackiego; • rozumie pojęcie aluzji literackiej, rozpoznaje wybrane aluzje w utworach i określa ich znaczenie w interpretacji utworów; • rozumie i określa związek wartości poznawczych, etycznych i estetycznych w utworach literackich; • wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe dla zakresu rozszerzonego (wybrane utwory poetyckie z 	<p>uniwersalnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcie parafrazy, parodii i trawestacji, sprawnie wskazuje ich wzorce tekstowe; wykorzystuje te pojęcia w interpretacji utworu literackiego; • poprawnie porównuje różnorodne propozycje odczytania tego samego utworu literackiego; • rozumie pojęcie aluzji literackiej, rozpoznaje różne aluzje w utworach i określa ich znaczenie w interpretacji utworów; • rozumie i poprawnie określa związek wartości poznawczych, etycznych i estetycznych w utworach literackich; • wykazuje się dobrą znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury 	<p>rozpoznaje archetypy w utworach literackich oraz określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie, rozróżnia i nazywa pojęcie parafrazy, parodii i trawestacji, sprawnie wskazuje ich wzorce tekstowe; wykorzystuje te pojęcia w interpretacji utworu literackiego; • samodzielnie, wyczerpująco porównuje różnorodne propozycje odczytania tego samego utworu literackiego; • dokładnie rozumie pojęcie aluzji literackiej, rozpoznaje różne aluzje w utworach i określa ich znaczenie w interpretacji utworów; • dokładnie rozumie i poprawnie określa związek wartości poznawczych, etycznych i estetycznych w 	<p>wyczerpująco określa ich funkcje;</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokładnie rozumie pojęcie archetypu, bezbłędnie rozpoznaje archetypy w utworach literackich oraz wyczerpująco określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych; • dokładnie rozumie, rozróżnia i nazywa pojęcie parafrazy, parodii i trawestacji; omawia je; sprawnie wskazuje ich wzorce tekstowe; wykorzystuje te pojęcia w interpretacji utworu literackiego; • wyczerpująco i w sposób twórczy porównuje różnorodne propozycje odczytania tego samego utworu literackiego; • dokładnie rozumie pojęcie aluzji literackiej, rozpoznaje różne aluzje w utworach i wyczerpująco określa ich
--	--	---	--	--

<p>Słowacki, <i>Lilla Weneda</i>, Cyprian Norwid, <i>Bema pamięci żałobny rapsod</i>, <i>Fortepian Szopena</i>, <i>Czarne kwiaty</i> (fragmenty), <i>Promethidion</i> (fragmenty); realistyczna lub naturalistyczna powieść europejska (Honoriusz Balzac, <i>Ojciec Goriot</i> lub Charles Dickens, <i>Klub Pickwicka</i>, lub Mikołaj Gogol, <i>Martwe dusze</i>, lub Gustaw Flaubert, <i>Pani Bovary</i>).</p>	<p>romantycznej literatury europejskiej, w tym wybrane wiersze, Juliusz Słowacki, <i>Lilla Weneda</i>, Cyprian Norwid, <i>Bema pamięci żałobny rapsod</i>, <i>Fortepian Szopena</i>, <i>Czarne kwiaty</i> (fragmenty), <i>Promethidion</i> (fragmenty); realistyczna lub naturalistyczna powieść europejska (Honoriusz Balzac, <i>Ojciec Goriot</i> lub Charles Dickens, <i>Klub Pickwicka</i>, lub Mikołaj Gogol, <i>Martwe dusze</i>, lub Gustaw Flaubert, <i>Pani Bovary</i>).</p>	<p>obowiązkowe dla zakresu rozszerzonego (wybrane utwory poetyckie z romantycznej literatury europejskiej, w tym wybrane wiersze, Juliusz Słowacki, <i>Lilla Weneda</i>, Cyprian Norwid, <i>Bema pamięci żałobny rapsod</i>, <i>Fortepian Szopena</i>, <i>Czarne kwiaty</i> (fragmenty), <i>Promethidion</i> (fragmenty); realistyczna lub naturalistyczna powieść europejska (Honoriusz Balzac, <i>Ojciec Goriot</i> lub Charles Dickens, <i>Klub Pickwicka</i>, lub Mikołaj Gogol, <i>Martwe dusze</i>, lub Gustaw Flaubert, <i>Pani Bovary</i>).</p>	<p>utworach literackich;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się bardzo dobrą znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe dla zakresu rozszerzonego (wybrane utwory poetyckie z romantycznej literatury europejskiej, w tym wybrane wiersze, Juliusz Słowacki, <i>Lilla Weneda</i>, Cyprian Norwid, <i>Bema pamięci żałobny rapsod</i>, <i>Fortepian Szopena</i>, <i>Czarne kwiaty</i> (fragmenty), <i>Promethidion</i> (fragmenty); realistyczna lub naturalistyczna powieść europejska (Honoriusz Balzac, <i>Ojciec Goriot</i> lub Charles Dickens, <i>Klub Pickwicka</i>, lub Mikołaj Gogol, <i>Martwe dusze</i>, lub Gustaw Flaubert, <i>Pani Bovary</i>). 	<p>znaczenie w interpretacji utworów;</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie i trafnie określa związek wartości poznawczych, etycznych i estetycznych w utworach literackich; • wykazuje się bardzo dobrą znajomością i wieloaspektowym zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe dla zakresu (wybrane utwory poetyckie z romantycznej literatury europejskiej, w tym wybrane wiersze, Juliusz Słowacki, <i>Lilla Weneda</i>, Cyprian Norwid, <i>Bema pamięci żałobny rapsod</i>, <i>Fortepian Szopena</i>, <i>Czarne kwiaty</i> (fragmenty), <i>Promethidion</i> (fragmenty); realistyczna lub naturalistyczna powieść europejska (Honoriusz Balzac, <i>Ojciec Goriot</i> lub Charles
--	---	---	---	--

				Dickens, <i>Klub Pickwicka</i> , lub Mikołaj Gogol, <i>Martwe dusze</i> , lub Gustaw Flaubert, <i>Pani Bovary</i>).
I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury				
Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<ul style="list-style-type: none"> • na ogół poprawnie analizuje strukturę eseju: odczytuje zawarte w nim sensory, sposób prowadzenia wywodu, charakterystyczne cechy stylu; • wykorzystuje teksty naukowe w interpretacji dzieła sztuki; • przy pomocy nauczyciela rozpoznaje nawiązania do tradycji biblijnej i antycznej w kulturze współczesnej; • przy pomocy nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje strukturę eseju: odczytuje zawarte w nim sensory, sposób prowadzenia wywodu, charakterystyczne cechy stylu; • wykorzystuje teksty naukowe w interpretacji dzieła sztuki; • rozpoznaje nawiązania do tradycji biblijnej i antycznej w kulturze współczesnej; • porównuje teksty kultury, uwzględniając różnorodne konteksty; 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje strukturę eseju: poprawnie odczytuje zawarte w nim sensory, sposób prowadzenia wywodu, charakterystyczne cechy stylu; • w dużym stopniu wykorzystuje teksty naukowe w interpretacji dzieła sztuki; • poprawnie rozpoznaje nawiązania do tradycji biblijnej i antycznej w kulturze współczesnej; • sprawnie porównuje teksty kultury, 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje strukturę eseju: bezbłędnie odczytuje zawarte w nim sensory, sposób prowadzenia wywodu, charakterystyczne cechy stylu; • świadomie i w sposób funkcjonalny wykorzystuje teksty naukowe w interpretacji dzieła sztuki; • trafnie rozpoznaje nawiązania do tradycji biblijnej i antycznej w kulturze współczesnej, 	<ul style="list-style-type: none"> • wyczerpująco i oryginalnie analizuje strukturę eseju: bezbłędnie odczytuje zawarte w nim sensory, sposób prowadzenia wywodu, charakterystyczne cechy stylu; • świadomie i w sposób funkcjonalny wykorzystuje teksty naukowe w interpretacji dzieła sztuki; • trafnie rozpoznaje nawiązania do tradycji biblijnej i antycznej w kulturze współczesnej,

<p>porównuje teksty kultury, uwzględniając różnorodne konteksty;</p> <ul style="list-style-type: none"> • na ogół rozpoznaje i poprawnie charakteryzuje główne style w architekturze i sztuce; • przy pomocy nauczyciela odczytuje poglądy filozoficzne zawarte w różnorodnych dziełach (np. indywidualizm, idealizm, dogmatyzm, filozofia sztuki; obowiązki poety wobec narodu w polskiej tradycji romantycznej; idea ofiary za naród, stosunek artysty do swojego dzieła; koncepcja artysty zgodna z założeniami utylitaryzmu); • przy pomocy nauczyciela definiuje pojęcie syntezy sztuk. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i charakteryzuje główne style w architekturze; • odczytuje poglądy filozoficzne zawarte w różnorodnych dziełach (np. indywidualizm, idealizm, dogmatyzm, filozofia sztuki; obowiązki poety wobec narodu w polskiej tradycji romantycznej; idea ofiary za naród, stosunek artysty do swojego dzieła; koncepcja artysty zgodna z założeniami utylitaryzmu); • zna pojęcie syntezy sztuk. 	<p>uwzględniając różnorodne konteksty;</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie rozpoznaje i charakteryzuje główne style w architekturze; • poprawnie odczytuje poglądy filozoficzne zawarte w różnorodnych dziełach (np. indywidualizm, idealizm, dogmatyzm, filozofia sztuki; obowiązki poety wobec narodu w polskiej tradycji romantycznej; idea ofiary za naród, stosunek artysty do swojego dzieła; koncepcja artysty zgodna z założeniami utylitaryzmu); • zna pojęcie syntezy sztuk, rozpoznaje jej cechy. 	<p>podając ich źródło;</p> <ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie i wyczerpująco porównuje teksty kultury, uwzględniając różnorodne konteksty; • trafnie rozpoznaje i obszernie charakteryzuje główne style w architekturze; • trafnie odczytuje poglądy filozoficzne zawarte w różnorodnych dziełach (np. indywidualizm, idealizm, dogmatyzm, filozofia sztuki; obowiązki poety wobec narodu w polskiej tradycji romantycznej; idea ofiary za naród, stosunek artysty do swojego dzieła; koncepcja artysty zgodna z założeniami utylitaryzmu;) oraz wymienia ich założenia; • zna pojęcie syntezy sztuk, rozpoznaje jej cechy i ewolucję od romantyzmu do współczesności. 	<p>podając ich źródło oraz wyjaśniając, na czym polega nawiązanie lub reinterpretacja;</p> <ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie, wyczerpująco i oryginalnie porównuje teksty kultury, uwzględniając różnorodne konteksty; • trafnie rozpoznaje i wyczerpująco charakteryzuje główne style w architekturze i sztuce; • trafnie odczytuje poglądy filozoficzne zawarte w różnorodnych dziełach (np. indywidualizm, idealizm, dogmatyzm, filozofia sztuki; obowiązki poety wobec narodu w polskiej tradycji romantycznej; idea ofiary za naród, stosunek artysty do swojego dzieła; koncepcja artysty zgodna z założeniami utylitaryzmu i inne) oraz wymienia ich założenia
---	---	--	---	--

				<p>i przedstawicieli.</p> <ul style="list-style-type: none"> • dobrze zna pojęcie syntezy sztuk, sprawnie rozpoznaje jej cechy i ewolucję od romantyzmu do współczesności.
II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego				
Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobłą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<ul style="list-style-type: none"> • na ogół rozumie proces kształtowania się systemu gramatycznego i potrafi wskazać jego wybrane elementy we fleksji, fonetyce i składni. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie proces kształtowania się systemu gramatycznego i potrafi wskazać jego wybrane elementy we fleksji, fonetyce i składni. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie proces kształtowania się systemu gramatycznego i potrafi wskazać jego elementy we fleksji, fonetyce i składni. 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładnie rozumie proces kształtowania się systemu gramatycznego i potrafi wskazać jego elementy we fleksji, fonetyce i składni. 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładnie rozumie proces kształtowania się systemu gramatycznego i potrafi bezbłędnie wskazać jego elementy we fleksji, fonetyce i składni.
II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka				
Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobłą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<ul style="list-style-type: none"> • z pomocą nauczyciela rozumie i wyjaśnia 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie i wyjaśnia różnice między 	<ul style="list-style-type: none"> • dobrze rozumie i poprawnie wyjaśnia 	<ul style="list-style-type: none"> • bardzo dobrze rozumie i wyjaśnia różnice 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie rozumie i wyczerpująco

<p>różnice między etymologicznym a realnym znaczeniem wyrazu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • z pomocą nauczyciela rozpoznaje prozodyczne elementy stylu: dynamikę, rytmizację i określa ich funkcje w tekście; • na ogół określa właściwości języka jako nośnika i przekaźnika treści kulturowych; • na ogół poprawnie rozpoznaje i charakteryzuje styl indywidualny dzieła literackiego oraz styl typowy (gatunku literackiego, prądu literackiego, epoki); • na ogół określa rolę języka jako narzędzia wartościowania w tekstach literackich; • z pomocą nauczyciela definiuje pojęcie socjolektu. 	<p>etymologicznym a realnym znaczeniem wyrazu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje prozodyczne elementy stylu: dynamikę, rytmizację i określa ich funkcje w tekście; • określa właściwości języka jako nośnika i przekaźnika treści kulturowych; • rozpoznaje i charakteryzuje styl indywidualny dzieła literackiego oraz styl typowy (gatunku literackiego, prądu literackiego, epoki) i wykorzystuje tę wiedzę w interpretacji utworu literackiego; • określa rolę języka jako narzędzia wartościowania w tekstach literackich; • rozumie pojęcie socjolektu. 	<p>różnice między etymologicznym a realnym znaczeniem wyrazu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie rozpoznaje prozodyczne elementy stylu: dynamikę, rytmizację i określa ich funkcje w tekście; • poprawnie określa właściwości języka jako nośnika i przekaźnika treści kulturowych; • poprawnie rozpoznaje i charakteryzuje styl indywidualny dzieła literackiego oraz styl typowy (gatunku literackiego, prądu literackiego, epoki) i wykorzystuje tę wiedzę w interpretacji utworu literackiego; • poprawnie określa rolę języka jako narzędzia wartościowania w tekstach literackich; 	<p>między etymologicznym a realnym znaczeniem wyrazu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie rozpoznaje prozodyczne elementy stylu: dynamikę, rytmizację i określa ich funkcje w tekście; • obszernie określa właściwości języka jako nośnika i przekaźnika treści kulturowych; • trafnie rozpoznaje i obszernie charakteryzuje styl indywidualny dzieła literackiego oraz styl typowy (gatunku literackiego, prądu literackiego, epoki) i funkcjonalnie wykorzystuje tę wiedzę w interpretacji utworu literackiego; • trafnie określa rolę języka jako narzędzia wartościowania 	<p>wyjaśnia różnice między etymologicznym a realnym znaczeniem wyrazu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • trafnie rozpoznaje i nazywa prozodyczne elementy stylu: dynamikę, rytmizację i określa ich funkcje w tekście; • obszernie i wnikliwie określa właściwości języka jako nośnika i przekaźnika treści kulturowych; • rozpoznaje i wyczerpująco charakteryzuje styl indywidualny dzieła literackiego oraz styl typowy (gatunku literackiego, prądu literackiego, epoki) i funkcjonalnie wykorzystuje tę wiedzę w interpretacji utworu literackiego; • trafnie określa i
--	--	--	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcie socjolektu; rozpoznaje i określa jego funkcje komunikacyjne. 	<p>tekstach literackich;</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcie socjolektu; dobrze rozpoznaje i określa jego funkcje komunikacyjne. 	<p>charakteryzuje rolę języka jako narzędzia wartościowania w tekstach literackich;</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcie socjolektu; bezbłędnie rozpoznaje i określa jego funkcje komunikacyjne.
II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka				
Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<ul style="list-style-type: none"> przy pomocy nauczyciela rozpoznaje i określa wybrane funkcje tekstu (fatyczną, magiczną); przy pomocy nauczyciela określa funkcje języka: poznawczą, komunikacyjną oraz społeczną; przy pomocy nauczyciela określa rolę języka w budowaniu świata. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje i określa wybrane funkcje tekstu (fatyczną, magiczną); zazwyczaj poprawnie określa funkcje języka: poznawczą, komunikacyjną oraz społeczną; zazwyczaj poprawnie określa rolę języka w budowaniu świata. 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie rozpoznaje i określa wybrane funkcje tekstu (fatyczną, magiczną); poprawnie określa funkcje języka: poznawczą, komunikacyjną oraz społeczną; poprawnie określa rolę języka w budowaniu świata. 	<ul style="list-style-type: none"> bezbłędnie rozpoznaje i określa wybrane funkcje tekstu (fatyczną, magiczną); bezbłędnie określa funkcje języka: poznawczą, komunikacyjną oraz społeczną; bezbłędnie określa rolę języka w budowaniu świata. 	<ul style="list-style-type: none"> bezbłędnie rozpoznaje i wyczerpująco określa wybrane funkcje tekstu (fatyczną, magiczną); bezbłędnie wyczerpująco określa funkcje języka: poznawczą, komunikacyjną oraz społeczną; bezbłędnie i wyczerpująco określa rolę języka w budowaniu świata.

II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<ul style="list-style-type: none"> • na ogół stosuje podstawowe zasady pisowni polskiej (fonetyczną, morfologiczną, historyczną i konwencjonalną) w zachowaniu poprawności zapisu wypowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje podstawowe zasady pisowni polskiej (fonetyczną, morfologiczną, historyczną i konwencjonalną) w zachowaniu poprawności zapisu wypowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje wszystkie podstawowe zasady pisowni polskiej (fonetyczną, morfologiczną, historyczną i konwencjonalną) w zachowaniu poprawności zapisu wypowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje wszystkie zasady pisowni polskiej (fonetyczną, morfologiczną, historyczną i konwencjonalną) w zachowaniu poprawności zapisu wypowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje wszystkie zasady pisowni polskiej (fonetyczną, morfologiczną, historyczną i konwencjonalną) w zachowaniu poprawności zapisu wypowiedzi; potrafi „modyfikować” zapisw zamierzonym celu i uzasadnić podjętą decyzję.

III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<ul style="list-style-type: none"> • na ogół odróżniaelementy stałe i fakultatywne przemówień; • na ogół rozumie pojęcie rubaszości i sarkazmu; • na ogół rozróżnia ironię 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia elementy stałe i fakultatywne przemówień. • rozumie pojęcie rubaszości i sarkazmu, wskazuje ich funkcje w tekście; 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie odróżnia elementy stałe i fakultatywne przemówień; • rozumie pojęcie rubaszości i sarkazmu, wskazuje ich funkcje w 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie odróżnia elementy stałe i fakultatywne przemówień; • rozumie i wyjaśnia pojęcie rubaszości i sarkazmu, wskazuje ich 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie odróżnia i omawia elementy stałe i fakultatywne przemówień; • bezbłędnie rozumie i wyczerpująco wyjaśnia pojęcie rubaszości i

w zależności od celu.	<ul style="list-style-type: none"> rozróżnia ironię w zależności od celu: satyrycznego, parodystycznego, przejawu drwiny i sarkazmu. 	<p>tekście oraz przedstawia propozycję odczytania;</p> <ul style="list-style-type: none"> rozróżnia ironię w zależności od celu: satyrycznego, parodystycznego, przejawu drwiny i sarkazmu. 	<p>funkcje w tekście;</p> <ul style="list-style-type: none"> bezbłędnie definiuje ironię i rozróżnia jej rodzaje w zależności od celu: satyrycznego, parodystycznego, przejawu drwiny i sarkazmu. 	<p>sarkazmu, wskazuje ich funkcje w tekście;</p> <ul style="list-style-type: none"> bezbłędnie definiuje ironię i rozróżnia jej rodzaje w zależności od celu: satyrycznego, parodystycznego, przejawu drwiny i sarkazmu.
III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie				
Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<ul style="list-style-type: none"> z pomocą nauczyciela tworzy wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: interpretacja porównawcza, felieton, reportaż. 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: interpretacja porównawcza, felieton, reportaż. 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy poprawne, spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: interpretacja porównawcza, felieton, reportaż. 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy wyczerpujące, spójne i oryginalne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: interpretacja porównawcza, felieton, reportaż. 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy wyczerpujące, spójne i oryginalne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: interpretacja porównawcza, felieton, reportaż.
IV. Samokształcenie				
Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<ul style="list-style-type: none"> zachęcany przez nauczyciela, sięga do literatury naukowej, 	<ul style="list-style-type: none"> sięga do literatury naukowej, aby pogłębiać swoją wiedzę 	<ul style="list-style-type: none"> często sięga do literatury naukowej, aby pogłębiać swoją wiedzę 	<ul style="list-style-type: none"> często, świadomie i w sposób funkcjonalny sięga do literatury 	<ul style="list-style-type: none"> często, świadomie i w sposób funkcjonalny sięga do literatury

<p>aby pogłębiać swoją wiedzę przedmiotową;</p> <ul style="list-style-type: none"> • ukierunkowany przez nauczyciela, włącza się w życie kulturalne szkoły, regionu (konkursy, wystawy, festyny, przedstawienia, apele). 	<p>przedmiotową;</p> <ul style="list-style-type: none"> • włącza się w życie kulturalne szkoły, regionu (konkursy, wystawy, festyny, przedstawienia, apele). 	<p>przedmiotową;</p> <ul style="list-style-type: none"> • często włącza się w życie kulturalne szkoły, regionu (konkursy, wystawy, festyny, przedstawienia, apele). 	<p>naukowej, aby pogłębiać swoją wiedzę przedmiotową;</p> <ul style="list-style-type: none"> • często i chętnie włącza się w życie kulturalne szkoły, regionu (konkursy, wystawy, festyny, przedstawienia, apele) i zachęca do tego innych. 	<p>naukowej, aby pogłębiać swoją wiedzę przedmiotową; wykorzystuje ją w sposób typowy i nietypowy;</p> <ul style="list-style-type: none"> • często, chętnie włącza się w życie kulturalne szkoły, regionu (konkursy, wystawy, festyny, przedstawienia, apele) i zachęca do tego innych; promuje kulturę szkoły i regionu.
---	---	--	--	--

WYKAZ LEKTUR OBOWIĄZKOWYCH:

1. wybrane utwory poetyckie z romantycznej literatury europejskiej, w tym wybrane wiersze angielskich poetów jezior;
2. Juliusz Słowacki, *Lilla Weneda*;
3. Cyprian Kamil Norwid, *Bema pamięci żałobny rapsod*, *Fortepian Szopena*, *Czarne kwiaty* (fragmenty), *Promethidion* (fragmenty);

4. realistyczna lub naturalistyczna powieść europejska (Honoré de Balzac, *Ojciec Goriot* lub Charles Dickens, *Klub Pickwick*, lub Mikołaj Gogol, *Martwe dusze*, lub Gustaw Flaubert, *Pani Bovary*);

LEKTURY UZUPEŁNIAJĄCE:

W każdej klasie obowiązkowo dwie pozycje książkowe w całości lub we fragmentach, na przykład:

1. Wolter, *Kandyd, czyli optymizm* (fragmenty);

2. Jean-Jacques Rousseau, *Nowa Heloiza* (fragmenty);

3. wybrane utwory epickie okresu romantyzmu: Józef Ignacy Kraszewski, *Stara baśń*, Victor Hugo, *Nędznicy*, Edgar Allan Poe, wybrane opowiadanie, Henryk Rzewuski, *Pamiętki Soplicy* (fragmenty)